

УДК 693.54

М.О.АСТАФ'ЄВ

Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОПЕРАТИВНЕ КЕРУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ

Для вирішення проблеми залучення оборотних коштів пропонується використовувати кредити постачальників.

До середини 90-х років минулого століття зусилля підприємств були спрямовані в основному на зниження виробничої собівартості продукції. Сьогодні, коли пропозиція повсюдно стала перевищувати попит, підприємці почали визнавати також важливість забезпечення збуту за рахунок зниження транспортних і складських витрат. А найголовніша проблема підприємства є недостача оборотних засобів (грошових коштів та сировини). У зв'язку з цим підприємства не можуть розширити свій асортимент, збільшити обсяги виробництва та задовольнити своїх споживачів [1, 5].

На думку А.Зевакова, в умовах ринкової економіки виживаність підприємств, завоювання ними конкурентних переваг можливі лише за умови їх обов'язкової безперервної організаційно-технічної перебудови з метою наближення реально існуючого виробництва до його оптимального проекту, що відповідає досягнутим рівням знань, техніки, технології, організації й керування виробництвом та дозволяє нівелювати недостачу оборотних засобів [5, с.68].

А.У.Альбеков вказує на те, що організації й оперативному керуванню матеріальними потоками належить провідна роль в оперативному керуванні підприємством, у своєчасній поставці продукції й особливо з метою підвищення ефективності виробництва, тому що в їхніх рамках вирішуються всі питання, пов'язані з використанням оборотних ресурсів у часі й у просторі, їх економії та ефективного використання [1, с. 90].

Нові принципи організації та керування оборотними засобами, які засновані на концептуальних підходах і методі мислення, пов'язаних загальним поняттям “логістика”, все частіше і з успіхом використовуються на практиці. Вони вирішують проблему уніфікації методів нормування збутових запасів різних видів товарно-матеріальних цінностей (сировини, матеріалів, палива та ін.) і оборотних засобів, вкладених у відповідні запаси на підприємстві [4].

Слід зауважити, що певного визначення логістики не існує, тому що вчені виводять на передній план окремі сторони логістичного управління.

Використовують визначення логістики, наведені в табл.1.

Таблиця 1

Автори	Книга	Визначення
1. Радионов А.Р. та Радионов Р.А.	Логістика	Логістика – наука про керування інформаційними та матеріальними потоками у процесі руху товарів [4, с.5].
2.Гаджинський А.М.	Логістика	Логістика – наука про планування, реалізацію, управління і контроль руху матеріальних і інформаційних потоків у просторі і в часі від їх первинного джерела до кінцевого споживання [2, с.3].
3. Михайлова О.І.	Введення в логістику	Логістика – рівень культури використання знань про природу й суспільство, що дозволяє не тільки приймати й здійснювати системні рішення, але й виховує системне подання, на базі якого можлива гармонізація діяльності людей у великих організаціях [3, с.47].
4. Альбеков А.У.	Комерційна логістика	Логістика – це наука о плануванні, контролі и керуванні транспортуванням, складуванням та іншими матеріальними й нематеріальними операціями, що проводяться у процесі доведення сировини та матеріалів до виробничого підприємства, внутрішньозаводської обробки сировини, матеріалів та напівфабрикатів, доведення готової продукції до споживача відповідно до інтересів та вимог останнього, а також передачею зберігання та переробки відповідної інформації й відповідних фінансових потоків [1, с.7].

Фахівці, використовуючи методологічні підходи логістики, визначають економічно обґрунтований, мінімально необхідний та достатній рівень збутових запасів та оборотних засобів для підприємства, забезпечуючи чіткий процес реалізації у ринкових умовах постачання, збуту та організації виробництва [7, с.136].

Для вирішення проблеми залучення оборотних коштів економісти надають декілька варіантів: банківський кредит, інвестиції, емісія цінних паперів та кредити постачальників [5, с.40].

Найменш використовуваний та найбільш доступний є кредит постачальників. Цей ресурс потребує детального контролю та аналізу. Ми пропонуємо спрощену схему аналізу та керування оборотними коштами підприємства, що називається "QRS-аналіз використання оборотних коштів і товарних ресурсів".

Етапи QRS-аналізу:

1. Збір інформації про поточний стан всіх параметрів у динаміці.

2. Визначення інвестиційного потенціалу для постачальників групи Q.

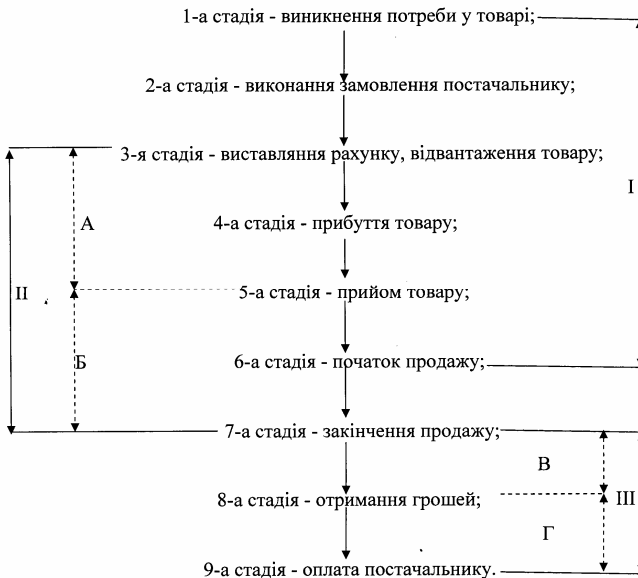
3. Розробка твердих нормативів по товарному запасу для всіх постачальників групи R з неодмінним і регулярним контролем за їхнім виконанням.

4. Проведення разом з відділом продажів аналіз постачальників групи S.

Для узагальненого вигляду доцільно застосувати поширену схему життєвого циклу товару у вигляді стадій та періодів, тому що для кожного товару або постачальника періоди мають індивідуальний характер.

Життєвий цикл товару: I період – строк реакції; II період – кредиторська заборгованість (А період – товари у дорозі, Б період – товарний запас); III період – інвестиційний ресурс (В період – дебіторська заборгованість, Г період – гроші у дорозі).

Життєвий цикл товару можна подати у вигляді схеми:

Проведення QRS-аналізу має складатись з наступних кроків:

1. Визначення суми фінансових та товарних ресурсів, за допомогою яких забезпечується існування товару у логістичній системі

$$TД + TЗ + ДЗ + ГД = KЗ + IP, \quad (1)$$

де ТД – товари у дорозі; ТЗ - товарний запас; ДЗ – дебіторська заборгованість; ГД – гроші у дорозі; КЗ – кредиторська заборгованість; ІР – інвестиційний ресурс ($IP = BK + KO$); BK – власні кошти компанії; KO – кредити сторонніх організацій.

2.Перетворюємо це рівняння для визначення інвестиційних ресурсів, які вкладаються замовником у того чи іншого постачальника та у підтримку об'єму продажів товару

$$IP = TP + TZ + DZ + DP - KZ. \quad (2)$$

3.Розкладаємо це рівняння на загальні показники та визначаємо кошти, якими компанія забезпечує існуючий обіг.

4.Ефективність використання позначаємо як дохідність інвестиційного ресурсу (DIP).

$$DIP = \text{дохід} / IP \cdot 100\%. \quad (3)$$

Після виконання QRS- аналізу утворюються три групи товарів або постачальників та багато додаткової інформації, завдяки якій можна оптимізувати асортимент та структуру логістики компанії (табл.2).

Таблиця 2

Кінцевий результат DIP		
Група Q $IP < 0$	Група R $0 < IP < 10$	Група S $IP > 10$
Донори – товари чи постачальники, які інвестують до обороту замовника більш ніж 10% від його одного циклу продаж, надаючи кредит у більшому об'ємі, ніж потрібно для наповнювання товаром логістичної системи організації, що купує товар. Постачальники групи Q надають таку відстрочку на погашення кредиту, що за цей час замовник встигає продати товар, отримати за нього гроші та ще якийсь час використовувати їх для фінансування своєї діяльності.	Неявні донори або акцептори – товари чи постачальники, у яких кредитних коштів вистачає для підтримки ресурсу логістичної системи.	Явні акцептори – товари чи постачальники на утримання яких замовнику самому доводиться інвестувати кошти.

Найбільш ефективно виконувати цей аналіз окремо за постачальниками та товаром.

Таким чином, проведення QRS-аналізу дозволяє виділити частину інвестиційного ресурсу, яку можна:

- вкласти у постачальників, які мають високий дохід та рентабельність;
- увести в асортименти нового постачальника, пам'ятаючи при цьому, що на початку його потрібно буде фінансувати;
- перейти на передоплату товарів постачальника, якщо знижка за передоплату дозволить збільшити прибутковість.

Для отримання максимального ефекту від даного типу керування оборотними коштами необхідне його погодження з системою бudge-

тування та планування [3, 6, 7].

1. Альбеков А.У. Коммерческая логистика. – М.: Феникс, 2002. – 180 с.
2. Гаджинский А.М. Логистика. – М.: Маркетинг, 2001. – 306 с.
3. Михайлова О.И. Введение в логистику. – М.: Изд. дом «Дашков и К^о», 1999. – 214 с.
4. Радионов А.Р., Радионов Р.А. Логистика. – М.: Дело и сервис, 2003. – 400 с.
5. Зеваков А. Логистика материальных запасов и финансовых активов. Практика менеджмента. – СПб.: Питер, 2005. – 288 с.
6. Ворожейкина Т.М. Логистика в АПК. – М.: Дело, 2005. – 140 с.
7. Курганов В.М. Логистика. Транспорт и склад в цепи поставок товаров. – М.: Книжный мир, 2005. – 296 с.

Отримано 17.04.2007

УДК 657.635

М.Ю.КАРПУШЕНКО, канд. экон. наук
Харьковская национальная академия городского хозяйства

ОСОБЕННОСТИ СОСТАВЛЕНИЯ РАБОЧИХ ДОКУМЕНТОВ В УСЛОВИЯХ ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ

Рассматриваются проблемы, связанные с оптимизацией аудиторских процедур, в частности, процесса подготовки рабочих документов посредством использования специализированных программ.

В современных условиях практически все предприятия в целях ведения бухгалтерского учета используют компьютерные программы, что обуславливает необходимость использования аудиторами при проведении аудиторских проверок информационных систем в целях обработки документации клиента и составления аудиторских рабочих документов. При этом компьютерные технологии могут использоваться на всех стадиях аудита: во время планирования, осуществления, документирования аудиторской работы, оформления аудиторского заключения. В связи с этим анализ вопросов, связанных с составлением рабочих аудиторских документов в условиях применения информационных систем является актуальным в современных условиях.

Проблемы автоматизации аудита рассматривались в работах И.И.Пилипенко, С.В.Ивахненко [1, 2] и других ученых.

Специализированные компьютерные программы могут помочь аудиторам решать такие задачи, как ускорение процессов получения и обработки информации из баз данных клиента, документальная обработка информации, полученной аудиторами в ходе проверки; в методическом обслуживании – разработка аналитических электронных таблиц, ускорение применения аудиторских процедур.